GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA: BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.

România și străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĖ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNȚIURILE:
O seriă garmond 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 286 — Lunĭ, Marțĭ 29 Decemvre. — 1887.

Cătră cetitorii „Gazetei Transilvaniei“!

In puține ḍile se'mplinescŭ 50 de anĭ, de când „Gazeta Transilvaniei“ luptă pentru lățirea culturei române, pentru libertatea și drepturile poporului română.

Pe timpulŭ celei mai cumplite prigonirĭ a neamului românescŭ, „Gazeta Transilvaniei“ a arboratŭ în mijloculŭ valoroșilorŭ comercianțĭ românĭ de odinióră din Brașovŭ drapelulŭ redeșteptării naționale.

Cincĭ-ḍecĭ de anĭ de muncă, de grele și de necurmate lupte pentru înălțarea și prosperarea românismului se împlinescŭ.

Generațiunea vechiă și generațiunea cea nouă șĭ-au datŭ mâna, au pusŭ umĕrŭ la umĕrŭ, pentru realisarea marei opere a redeșteptării și a liberării poporului românŭ asuprĭŭ.

Lucrat'au toțĭ cu însuflețire bărbătéscă și cu statornicia sub drapelulŭ sfântŭ arboratŭ de „Gazeta Transilvaniei“ și urmândŭ devisa nemuritorului bardŭ naționalŭ: *„Uniți-vĕ în cugetŭ uniți-vĕ 'n simțirĭ!“*

Și munca lorŭ a fostŭ încoronată de succesŭ.

Unde eramŭ acum cincĭ-ḍecĭ de anĭ și unde suntemŭ astăḍĭ! De s'a ridicatŭ spiritulŭ poporului românŭ, de s'a întăritŭ conscința luĭ națională, de s'a pusŭ temeliă la cultura lui naționalŭ, cine va susține, că la acéstă lucrare măréță națională n'a avutŭ póte cea mai însemnată parte ḍiarulŭ nostru, care a mersŭ totdéuna înainte cu lumina pe cărările întunecóse ce trebuia sĕ le străbatemŭ?

Credincioșĭ devisei ce șĭ-au ales'o fiĭ nobilĭ și devotațĭ ai națiunei în lupta pentru eliberarea și redeșteptarea națiunei române, amŭ făcutŭ totŭ ce în putință ne-a statŭ, pentru ca ḍiarulŭ nostru sĕ pótă corespunde câtŭ mai multŭ grelei sale chiămărĭ.

Nu ne-amŭ datŭ îndĕrĕtŭ dinaintea nicĭ unei greutățĭ, gata amŭ fostŭ a aduce orĭ-ce jertfă, și décă în timpurĭ mai multŭ orĭ mai puținŭ favorabile, prin carĭ amŭ trecutŭ, nu amŭ pututŭ sĕ facemŭ mai mulŭ pentru fóia nóstră decâtŭ amŭ făcutŭ, causa a fostŭ firma nóstră hotărîre de a păstra în tóte împrejurările independența nóstră.

Astfelŭ, trebuindŭ sĕ cucerimŭ terĕmulŭ pasŭ cu pasŭ, amŭ înaintatŭ încetŭ, dér sigurŭ, și abia astăḍĭ, după cincĭ-ḍecĭ de anĭ de muncă, ne vedemŭ în posițiune de a realisa, cu încordarea tuturorŭ puterilorŭ nóstre, cea mai ferbinte dorință a neuitatului și de fericită memoriă editorŭ alŭ ḍiarului nostru Iacobŭ Mureșianu, ca *sĕ avemŭ și propria nóstră tipografiă.*

Începêndŭ cu ḍiua de 1 Ianuariu 1888 **„Gazeta Transilvaniei“ se va tipări în propria nóstră tipografiă.**

In modulŭ acesta ni se dă putința de a aduce modificărĭ și îmbunătățirĭ în partea tehnică și redacțională a fóiei nóstre.

Facemŭ tóte acestea, fără a cere însĕ și din partea publicului sĕ facă mai marĭ jertfe. „Gazeta Transilvaniei“ va apăré și dela 1 Ianuariu 1888 încolo totŭ în condițiunile de până acum ale abonamentului și anume:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei lunĭ 3 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe unŭ anŭ 12 fl.
Pentru România și străinătate: pe trei lunĭ 10 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe unŭ anŭ 40 francĭ.

Aducêndŭ acésta la cunoscința cetitorilorŭ noștri, îĭ asigurămŭ, că nu ne vomŭ abate din calea ce-o străbatemŭ acum de jumĕtate de seculŭ, cĭ-că vomŭ lupta și în viitorŭ cu îndoită putere și cu acelașĭ devotamentŭ pentru apĕrarea, ridicarea și întărirea românismului.

Și ca sĕ putemŭ contribui cu efectŭ la realisarea aspirațiunilorŭ nóstre îndreptățite naționale în acéstă monarhiă, vomŭ stărui înainte de tóte sĕ ținemŭ susŭ și sĕ păstrămŭ nepătatŭ steagulŭ solidarității nóstre naționale, alŭ unirei și alŭ bunei înțelegerĭ între toțĭ factorii poporului nostru.

Suntemŭ tarĭ în convingerea, ca toțĭ cei ce cugetă sincerŭ și curatŭ asupra chiămării Românului în aceste critice timpurĭ vorŭ pune cu noĭ umĕrŭ la umĕrŭ și astfelŭ vomŭ merge cu toții înainte, dér numaĭ înainte, cu unanima strigare:

Dumneḍeu și dreptulŭ nostru!

Redacțiunea.

Brașovŭ, 28 Decemvre 1887.

În sĕptĕmâna trecută s'au ținutŭ dese conferințe comune între ministrii din Viena și cei din Pesta. S'a desbătutŭ în aceste conferințe asupra mĕsurilorŭ financiare și militare ce necesere suntŭ încă a se lua din causa situațiunei încordate din afară.

Intre altele s'au înțelesŭ ministrii asupra proiectului de lege ce se va presenta în ḍilele acestea ambelorŭ parlamente și prin care se dispune convocarea reserviștilorŭ pe timpŭ de șépte ḍile ca sĕ se deprindă cu noua pușcă cu repetiția.

După amĕruntele ce le dau foile vieneze, proiectulŭ de lege are sĕ atingă două scopurĭ: acéstă deprindere de șépte ḍile n'are sĕ fiă socotită între obicĭnuitele esercițiĭ anuale de arme; de altă parte are sĕ se dea posibilitatea d'a lua parte la acéstă deprindere și acei reserviștĭ, carĭ deja au făcutŭ cele trei esercițiĭ de arme prescrise de lege.

Nu mai încape îndoială, că reserviștii trebuiescŭ deprinșĭ cu orĭ-ce inovațiune însemnată ce se aduce în armamentulŭ armatei. Dér împrejurarea că deja acum s'au convocatŭ reserviștii trupelorŭ înarmate cu noua pușcă și încă înainte d'a întra în vigóre noua lege, e destulă dovadă că situațiunea e aḍĭ totŭ critică și amenințătóre, cu tóte asigurările de pace ce se dau din diferite părțĭ.

E adevĕratŭ, că relațiunile dintre Germania și Rusia începŭ a perde din încordare și a deveni érășĭ amicale — de cumva au fostŭ vreodată seriosŭ turburate — și acésta în urma silințelorŭ ce șĭ-le dau cei din Berlinŭ d'a trăi în bună înțelegere cu cei din Petersburgŭ, precum s'a doveditŭ și cu cestiunea documentelorŭ falsificate, publicate în urma învoielei Țarului în Mômtorulŭ imperiului germanŭ.

Organulŭ ministeriului rusescŭ de esterne, „Nord“ din Bruxela, își esprimă bucuria că se restabilesce vechia pretiniă între Germania și Rusia, și ḍice că décă tóte guvernele arŭ fi sincere, ca celŭ germanŭ și rusescŭ adecă, atuncĭ s'ar garanta pacea europénă.

Se pare că vorbele din urmă suntŭ indirectŭ adresate monarchiei nóstre, cătră care oficiósa rusésca nu se arată nicĭdecum amicală. Așa vorbindŭ despre crisa ministerială din Serbia, despre căderea lui Ristici dela putere, ḍice că acéstă cădere e o victoriă trecĕtóre a Austro-Ungariei, dér că nu crisele ministeriale sĕrbescĭ arată disposițiunea țĕrei; fiă Risticĭ orĭ altulŭ la putere în Belgradŭ, Serbia trebue sub tóte împrejurările sĕ se rĕfuiască cu Austro-Ungaria.

Vorbindŭ de cestiunea bulgară, „Nord“ ḍice că ea e mai departe ca orĭ și când de resolvare, deórece Bulgaria o guvernéză unŭ usurpatorŭ, care e susținutŭ de unele puterĭ. Nimenĭ nu se mai póte îndoi, că fóia rusésca între puterile care sprijinescŭ pe principele Bulgariei, înțelege pe Austro-Ungaria.

De altă parte „National-Zeitung“ comunică, că Rusia cere înlăturarea Coburgului și alegerea unui nou principe, care sĕ fiă de religiunea ortodoxă și sĕ dea garanții pentru menținerea bunelorŭ raporturĭ cu Rusia. Sub cererea din urmă se înțelege, ḍice fóia oficiósă germană, întórcerea oficerilorŭ rușĭ și restabilirea unui ministru de rĕsboiu rusŭ în Bulgaria.

Décă ținemŭ sémă că cererile acestea rusescĭ suntŭ în contra programului politicei esterne a Austro-Ungariei; că limbagiulŭ foilorŭ oficióse rusescĭ, îndulcitŭ față cu Germania, a rĕmasŭ totŭ așa de aspru față cu monarchia nóstră, mai póte fi vorba de o slăbire a încordării raporturilorŭ dintre Austro-Ungaria și Rusia.

De aceea conferințele comune ce s'au ținutŭ în Viena și mĕsura militară din urmă, prin care s'au convocatŭ parte din reserviștĭ la esercițiĭ de arme estraordinară, și încă înainte de a avé în vigóre o lege pentru acésta, nu dovedescŭ nicĭdecum o îmbunătățire a situațiunei.

ÎNVITARE.

In anii 1860—1863 unŭ numĕrŭ însemnatŭ de bărbațĭ zeloșĭ și iubitorĭ de progresulŭ pressei române, din tóte părțile locuite de Românĭ, au făcutŭ diverse contribuirĭ pentru ajutorarea esistenței și înlesnirea apărițiunei „Gazetei Transilvaniei“, acomodatŭ cerințelorŭ timpului de atuncĭ:

Fierbintea dorință a Tatălui meu întru fericită memoriă Editorŭ Iacobŭ Mureșianu, căruia i s'au încreḍutŭ sumele adunate, a fostŭ de a organisa ca unŭ fondŭ acele contribuirĭ ce s'au publicatŭ încă în numiții anĭ sub diferite titlurĭ ca „fondŭ de subsidii“ pentru „Gazetă“.

Avêndŭ de cugetŭ rĕposatulŭ meu tată ca la sfêrșitulŭ anului 1887 sĕ se retragă dela fóiă cu totulŭ, se hotărîse a realisa intențiunea sa în tómna anului acestuia. Deórece însĕ provedința nu i-a mai dăruitŭ ḍile, mĭ-a lăsatŭ mie cu limbă de mórte sĕ dau eu sémă până la unŭ cruceriŭ generoșilorŭ contribuitorĭ despre sumele ce i le-au încredințatŭ și despre administrarea lorŭ.

Impiedecatŭ fiindŭ prin tristulŭ casŭ de mórte și multele și grelele mele ocupațiunĭ de a face acésta până acum, viu aḍĭ în calitate de editorŭ și Redactorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei“ a 'mĭ împlini sfânta datoriă, învitândŭ pe *toțĭ domniĭ carĭ au contribuitŭ la acele subsidii în anii 1860—1863* și sĕ mai află încă în viață, ca sĕ binevoiască séu în persónă séu prin mandatarĭ a se înfățișa la *o întrunire în ḍiua de 30 Ianuarie (11 Februarie n.) 1888 în Alba-Iulia*, ca orașŭ situatŭ mai în centru, pentru a lua la cunoscință darea mea de sémă asupra contribuirilorŭ din cestiune și pentru ca sĕ chibzuimŭ și sĕ hotărîmŭ împreună cele de lipsă în privința întrebuințării lorŭ în viitorŭ. Localulŭ și ora întru-

nirea le voiŭ face cunóscute în fóiă cu două sĕptĕmânĭ înainte.

Brașovŭ, 27 Decemvre st. v. 1887.

Dr. Aurel Mureșianu,
Editorŭ și Redactorŭ.

SCIRILE ḌILEI.

Averea totală a „*Kulturegylet-*“*ului* ardeleanŭ, după spusa lui „Kolozsvar,“ se socotesce în 300,000 fl. Va se ḍică dela înființarea sa în fiăcare anŭ s'a sporitŭ cu 100,000 fl. și décă va merge totŭ așa, „Kolozsvár“ crede că peste 7 anĭ vorŭ avé unŭ milionŭ. Fondulŭ se sporesce mai alesŭ prin contribuirĭ sosite din Ungaria. — E mai bine de unŭ anŭ, de când se lăudau Kulturegyletiștii că au 300,000 fl. Apoi ăsta-i sporulŭ? Și sĕ nu se uite că numai pe hârtiă suntŭ 300,000, în realitate Kulturegyletulŭ póte ḍice fără témă de a fi desmințitŭ: decâtŭ sĕ fii calicŭ, mai bine sĕ n'ai nimicŭ.

—x—

După raportulŭ din urmă alŭ vicecomitelui în comitatulŭ *Carașŭ-Severinului* esistă 432 de scóle populare cu 525 locale de învĕțămentŭ; din aceste suntŭ scóle ale statului 17, comunale 165, confesionale 249 și private 1. Din cele confesionale 195 suntŭ gr. or., 25 gr. cat., 25 gr. cat, 20 romano-catolice, 3 helvetice, 4 israelite și 2 protestante. In Caransebeșŭ esistă și unŭ institutŭ pedagogicŭ gr. or., în care s'au ținutŭ în anulŭ curentŭ esaminile de cualificațiune, la care s'au fostŭ insinuatŭ 24 de candidațĭ, și dintre carĭ au fostŭ dechiarațĭ de cualificațĭ 18. Personalulŭ învĕțătorilorŭ cu escepțiunea institutuluĭ pedagogicŭ amintitŭ a esistatŭ din 532 de învĕțătorĭ și anume 476 de bărbațĭ și 56 de femei; între învĕțătorĭ suntŭ și 17 preoțĭ. Diplome de cualificațiune posed 471, nu posed acésta diplomă 61 socotindu-se aci și preoții. Resultatul învĕțămentului în anulŭ trecut scolar peste tot luat a fost satisfăcĕtoriu, ce se póte atribui împrejurării, că învĕțătorii înaintațĭ în etate parte reposândŭ, parte fiindŭ pensionațĭ, generațiunea cea nouă a învĕțătorilorŭ se nisuesce a satisface chemărel ei înalte cu devotamentŭ deplinŭ. Limba ungurésca se propune în acele scolĭ, în carĭ învĕțătorii o pricepŭ. Pentru acele scolĭ în carĭ învĕțătorii mai bĕtrânĭ nu sciŭ ungurescе, au fostŭ provocațĭ susținătorii scólelorŭ a pune suplențĭ pentru limba ungurésca — Fiindŭ că așa cere maghiarisarea!

—x—

Ministrulŭ ungurescŭ Trefort înainte de acésta cu o lună a adresatŭ către principele-primate romano-catolicŭ alŭ Ungariei, Simor, unŭ rescriptŭ în care Ministrulŭ aduce la cunoscința primatelui dorința și tendința sa, de a vedé reorganisate din fundamentŭ *seminariile preoțescĭ romano-catolice*, avêndŭ a se desființa seminariele preoțescĭ mai micĭ. Cestiunea sulevată fiindŭ de cea mai importantă însĕmnătate, Ministrulŭ o-a adusŭ și la conoscința Maiestății Sale și Maiestatea Sa o-a luatŭ la cunoscință. Primatele încă nu a rĕspunsŭ. — Este admirabilă universalitatea ministrului-ordonanță! Incepêndŭ dela dopurile sticlelorŭ pentru transportarea apelorŭ minerale până la seminariile romano-catolice nu este terenŭ, pe care sĕ nu se încerce elŭ a introduce »reforme radicale“ — în interesulŭ maghiarismului.“

—x—

D-lŭ *Neculae Branŭ de Lemeni* a deschisŭ cancelariă advocațială în Brașovŭ.

—x—

Cu ocasiunea incendiului din anulŭ trecutŭ st. n. în *Covasna* au arsŭ și 566 fl. 32 cr. încasațĭ din dare. Judele, notarulŭ și colectorulŭ de dare, fiindŭ condamnațĭ a restitui acéstă sumă, făcură recursŭ la comisiunea administrativă a comitatului Trei-Scaune. Acésta însĕ respinse recursulŭ motivândŭ, că nu trebuia sĕ se țină în comună mai multŭ de 50 fl., deórece nu esistă o cassă sigură contra focului, respectivii arŭ fi fostŭ obligațĭ sĕ trimétă banii prin poște la oficiulŭ r. de dare.

—x—

Serată va arangia Corulŭ vocalŭ românŭ din Biserica-albă joi în 31 Decemvre st. v. 1887 (12 Ianuarie st. n. 1888) în preseara de Sân-Văsiu (anulŭ nou) în localitățile reuniunei germane așa numite »Burg.“ Programa: 1. „Piesă musicală,“ esecutată de capela militară a reg. c. r. de inftr. Nr. 33. 2. »Serenada,“ corŭ bărbăt. cu baritonsolo de O R. Caras, de corulŭ vocalŭ. 3. »Doi ochĭ,“ sopransolo de G. Ventură cu acompaniarea de fortepianŭ. 4 »Balada bróscelorŭ,“ corŭ comicŭ pentru vocĭ bărbătescĭ de R. Genée, esecutatŭ în costume și masche de brósce, de corulŭ vocalŭ, prelângă acompanierea de fortepianŭ. 5. „Piesă musicală,“ esecutată de capela mil. a reg. c. r. de inftr. Nr. 33 6. „Creditorii,“ representare teatrală comică într'unŭ actŭ de V. Alexandri. Persónele: Alexandru Verișanŭ, actorŭ. D-ra Aglae, actriță. Tachi Jăvrescu în etate de 50 anĭ adoratorele Aglaei. Un croitorŭ, un ciobotarŭ, un cofetar, unŭ usurariu, creditorĭ. Unŭ servitorŭ. Urmează apoi joculŭ. La mieḍulŭ nopții: 7. „Promenada principesei.“ tablou viu după C. Böcker. 8. a) „Dĕrimarea Troiei“ și b) „Victoria Grecilorŭ asupra Troiei.“ tablourĭ vii ambele după Schiller. 9. Presentarea Estudiantino Espagnola în costume spaniole sub conducerea inpresarului lor. Scenă comică. Felicitare la anulŭ nou. Bilete de întrare sĕ află de venḍare la D-nii: D. Bălănescŭ, N. Krestics și fiu. Alois Mina și Teobald Hepke cu prețulŭ de 70 cr., ér séra la casă cu 80 cr. Membrii ajutătorĭ ai corului au întrare gratuită. Inceputulŭ la 8 óre séra. Biserica-albă în luna Decemvre 1887. Corulŭ vocalŭ românŭ.

Literatură. — Raportŭ asupra scólelorŭ normale din Germania, lucratŭ la însărcinarea ministerului românŭ de culte și instrucțiune publică și presentatŭ d-lui Dimitrie A. Sturza, ca ministru de culte și instrucțiune publică alŭ României. Auctorŭ: *Vasile Mândreanu*, profesorŭ la scóla normală de institutorĭ din Bucurescĭ. Opulŭ de față cuprinde o privire istorică asupra scólelorŭ normale din Germania, organisarea actuală a acestorŭ scóle, mai alesŭ acelorŭ din Prusia, după care suntŭ organisate mai tóte celelalte, descrie condițiile și modulŭ decurgerei esamenului de învĕțătorŭ. In fine arată autorulŭ unele îmbunĕtățirĭ ce arŭ fi sĕ se facă cu privire la scólele normale ale României.

Analele Fundațiunei Alesandru și Ana Nedelcu Fascicululŭ I. Edițiunea comitetului parochialŭ alŭ bisericei gr. or. române din Lugoșŭ Cuprinde: 1. Testamentulŭ și literile fundaționale. 2. Statutele pentru administrarea fundațiunei.

Fisică pentru scólele poporale, lucrată de d-lŭ profesorŭ din Brașovŭ *Dionisie Făgărășanu*. Opulŭ are 132 pag. formatŭ 8° cu 74 ilustrațiunĭ intercalate în textŭ. Prațulŭ 40 cr. — Cărticica de față cuprinde materialulŭ din fisică prescrisŭ în normativulŭ scolarŭ din 1882, la a căruia tractare auctorulŭ a avutŭ în vedere atâtŭ partea formală, câtŭ și partea practică a instrucțiunei. Mai virtosŭ a avutŭ autorulŭ în considerare esperimentele, precum și aplicarea cunoscințelorŭ câștigate pe basa esperimenteloru. Esperimentele suntŭ simple și ușóre, prin urmare ușorŭ esecutabile din partea învĕțătorului. Se arată modulŭ cum se aplice legile fisice în viéța practică, se esplică fenomenele de căpetenia, ce obvinŭ în viéță, cuprinḍêndŭ icĭ, colea și unele regulĭ sanitare. In interesulŭ poporului agricultorŭ autorulŭ n'a întrelăsatŭ a arăta și momentele acelea, din carĭ se póte deduce la âmblarea timpului. Peste totŭ, opulŭ este fórte bogatŭ în materiă și promite a fi destulŭ de corĕspunḍĕtorŭ scopului instrucțiunei, pentru care este scrisŭ.

Literatură. — S'au pusŭ sub presă și vorŭ apăré în curênd: **Ḍile negre,** poesii de Th. M. Stoenescu. Prețulŭ unui volumŭ, prin abonamentŭ 2 lei, după apariția 3 lei. Doritorii d'a se abona la acestŭ volumŭ potŭ admite prin mandatŭ séu timbre poștale prețulŭ 2 lei — la administrația Revistei Literare, Bulevardulŭ Elisabeta Nr. 8 — Bucurescĭ, — Cine v'a procura cincĭ abonamente primește din partea autorului, gratis, unŭ volumŭ în legătură de luxŭ.

Programulŭ

serbărei *jubileului de 50 de anĭ alŭ »Gazetei Transilvaniei“*.

I. Joi în 31 Decemvre 1887 conductŭ de torțe la 6 óre séra. Conductulŭ pornesce din Prundŭ și se opresce în piață înaintea redacțiunei „Gazetei Transilvaniei“.

II. După conductŭ serată musicală împreunată cu dansŭ în sala „Hotelului Nr 1“.

III. Vinerĭ în 1 Ianuarie 1888 la 2 ore p. m. banquet în sala dela „Hotelulŭ pomulŭ verde“.

Brașovŭ, în 27 Decemvre 1887.

Comitetulŭ arangiatorŭ.

O întêmpinare.

Suntemŭ rugațĭ a publica următórele:

Onorată Redacțiune! Față de articululŭ vătĕmătorŭ la adresa subsemnațilorŭ, publicatŭ cu datulŭ 9 (21) Iunie a. c. „din Sĕcuime“ în ḍiarulŭ „Gaz. Trans.“, Onorata redacțiune este rugată a declara în N-rulŭ procsimŭ, décă e solidară cu întregulŭ cuprinsŭ alŭ citatei corespondențe.

Intorsurabuzĕu, 22 Dec. 1887, (3 Ian. 1888.)

Ioanŭ Dima, paroch gr. orientalŭ. *Alecsiu Niagovits.*

Stamŭ la îndoiélă, cetindŭ rogarea de mai susŭ, sĕ o publicămŭ séu nu. Ne-amŭ hotărîtŭ pentru a-o publica și a da domnilorŭ din cestiune rĕspunsulŭ ce ni'lŭ cerŭ.

Décă d-lorŭ se sêmtŭ vătĕmațĭ prin corespondința publicată înainte c'unŭ jumĕtate de anŭ în fóia nóstră, îi asigurămŭ înainte de tóte, că ne pare rĕu, dér nu noi purtămŭ vina.

Cine i-a pusŭ sĕ mérgă la alegerĭ și sĕ voteze, călcândŭ în picióre decisiunile conferenței române din Sibiiu? Ce i-a îndemnatŭ, ca ómenĭ independențĭ ce suntŭ, la pasulŭ acesta?

E vorba în corespondența memorată *numai și numai de atitudinea d-lorŭ politică.* Vătămătóre ar fi fostŭ acéstă corespondință décă ar fi susținutŭ față cu persónele celorŭ din cestiune unŭ neadevĕrŭ, atingêndu-se de onórea lorŭ ca persóne private. Așa cevașĭ însĕ nu s'a întêmplatŭ. *Dênșii au fostŭ condamnațĭ numai ca Românĭ, carĭ prin purtarea lorŭ politică la alegerĭ au călcatŭ programulŭ nostru naționalŭ.* Astfelŭ fiindŭ lucrulŭ, e clarŭ că noi trebue sĕ fimŭ solidarĭ cu aceia, carĭ susținŭ programulŭ, ér nu cu aceia carĭ, fiă din orĭ-ce motivŭ, îlŭ calcă!

Décă d-nii Dima și Neagovits se sêmtŭ vătămațĭ, repețimŭ că ne pare rĕu, dér n'avemŭ ce sĕ le facemŭ decâtŭ sĕ'i sfătuimŭ ca în viitorŭ sĕ procédă astfelŭ, ca sĕ evite asemenĭ neplăcerĭ

FOILETONU.

PĂSTORIȚA.

(Alegoriă.)

— „De ce plângĭ copilă? Ce ți s'a întêmplatŭ? De ce verșĭ lacrĕmĭ cu atâta amarŭ?“.

Așa avorbì o figură dintr'o lume de noi încă necunoscută, o ființă cum pe pămêntŭ nu poțĭ afla, căreia însĕ i-se închină mai tóte popórele, pe o copilă ócheșă: în față palidă de multulŭ plânsŭ, pe buze cu surîsŭ amarŭ, în ochĭ cu lacrĕmĭ de focŭ, pe frunte cu crețele cugetărei, ce neîndurata suferință deja și-le a gravatŭ.

Ea sta și plângea cu capulŭ plecatŭ spre dalbulŭ ei sinŭ în care se scurgeau lacrĕmile, ce arḍêndŭ lunecau în josŭ de pe fața ei tristă plângea sĕrmana și suspina la umbra unui stejarŭ înaltŭ și umbrosŭ, uitândŭ sĕ pórte de grije, ca sĕ nu i-se împrăștie oile, ce pășceau mai la vale de ea pe colină, liniștite și tăcute. Durerea ei era viă, plânsulŭ amarŭ, și cu acestea era așa de preocupată, încâtŭ nu simțì apropiându-se de dénsa cu pasŭ ușorŭ acea ființă. Mica mână a acesteia a trebuitŭ sĕ o atingă pe umĕrŭ, pentru ca sĕ o deștepte. Și buzele ei se deschiseră și vocea ei dulce pronunță însuflețitórele cuvinte:

— „Deștéptă-te copilă! nu plânge, nu'țĭ blăstĕma sórtea și de mine nu te înspăimênta, căcĭ eu, care-'sŭ apĕrătórea asupriților, nu ca sĕ te înfricŭ și mustru am venitŭ, ci sĕ te mângăiu; șterge'țĭ dér din ochĭ lacrĕmile și spune'mĭ durerea ta“.

La auḍulŭ acestora tinĕra păstoriță tresărì ușorŭ, unŭ fiorŭ repede străbătù ființa ei, durerea ca spăimântată i-se înecă în pieptŭ și cu ochii încă umeḍĭ de lacrĕmĭ îșĭ aruncă privirea în susŭ, sĕ vaḍă pe neașteptata ei consolatóre. Și ea observă înainte'i o ființă cum n'a vĕḍutŭ în viéța ei vreodată, o figură înaltă, sveltă, îmbrăcată tótă în albŭ, portulŭ spiritelorŭ inocente. Prin vĕlulŭ albŭ, ce cu demnitate venerabilă acoperea virginala ei față, se putea de-abia zări o înfățișare simpatică și blândă, cu ochĭ duioșĭ, carĭ acum cuprinșĭ de compătimire luciau cu o duioșiă iresistibilă, ce te face sĕ plângĭ.

Copila se uimì, dér nu se spăriă, ci din contră figura străină i se părù atâtŭ de amabilă și bine-voitóre, încâtŭ fără a mai aștepta vre unŭ îndemnŭ începù a vorbì:

— »Durerea mea 'mĭ este mare, cu tóte acestea îndrăznescŭ a țĭ-o descoperi fără nicĭ o sfiélă, încreḍêndu-mĕ cu tótă inima în bunĕtatea și iubirea ta, n'am nicĭ o frică, căcĭ lacrĕmile mele suntŭ isvorîte dintr'o inimă curată și nevinovată. Dumneḍeu scie de durerea mea; elŭ scie că ea e legiuită și nu mĕ temŭ, că va lăsa sĕ mĕ ispitéscă unŭ spiritŭ, ce ar voì rĕulŭ tinĕrului meu sufletŭ. Ți-oiu spune dér tótă istoria nenorocitelorŭ mele suferințe.

„Étă, iubită străină! totŭ câtŭ poțĭ vedé de aicĭ cu ochii: pădurĭ, câmpurĭ, văi, au fostŭ odată bunulŭ nostru, câștigatŭ cu sudorĭ de sânge de neuitatulŭ meu părinte, care l'a și păstratŭ întregŭ până la mórtea sa, când apoi mĭ-a rĕmasŭ totŭ mie, pentru că eu eram singurulŭ copilŭ. Dér cu mórtea bunului meu părinte s'a dusŭ și tótă fericirea mea! După mórtea sa, mama a pășitŭ de nou la căsătoriă, și așa de repețite orĭ. Căsătoriile însĕ au fostŭ nefericite, căcĭ tătânii vitregĭ n'au sciutŭ păstra bunulŭ. In urmă voia Domnului a fostŭ ca totușĭ sĕ rĕmână mama vĕduvă. N'a trecutŭ multŭ și vedeai, că aḍĭ vine unŭ străinŭ, mâne altulŭ, și fără multă vorbă se așeḍa cu tóte ale sale pe pămêntulŭ nostru și făcea ce-i plăcea lui. Mama nu era în stare ca sĕ se pótă mĕsura în puterĭ cu ei, ér eu eram prea tinĕră. Așa cu voiă, fără voiă, căuta sĕ-i suferimŭ pe moșia nóstră și sĕ facă cu ea ce vorŭ face, numai sĕ nu ne mai neliniștéscă. Străinii steteau cât steteau, li-se ura și se cam mai duceau pe aicĭ încolo de bună voiă, orĭ apoi veneau alții îi alungau cu puterea și le cuprindeau aceștia loculŭ.

Așa s'a întêmplatŭ de mai multe orĭ una după alta

și atuncĭ noi vomŭ fi cei dintâiŭ, carĭ îi vomŭ felicita și îi vomŭ lăuda, căcĭ nu e destulŭ ca cineva sĕ fiă omŭ nepătatŭ în cele private și în oficiulŭ sĕu, ci trebue sĕ fiă nepătatŭ și ca Românŭ, cu caracterŭ naționalŭ.

Cum s'ar puté ajuta la mai sigura înaintare culturală și materială în sciință și avere a poporului nostru preste totŭ? I. Relele de carĭ sufere poporulŭ nostru și combaterea acelora. II. Indicarea (arĕtarea) mijlócelorŭ ducĕtóre la scopŭ.

Disertațiune ce avea sĕ fiă cetită cu ocasiunea adunărei generale a despărțĕm. II alŭ Asociațiunei transilvane pentru literatura și cultura poporului românŭ, ținută în 30 Octomvre (11 Nov.) a. c. în Făgărașŭ.

Motto: ....Uniți-vĕ în cugetŭ, unițĭ-vĕ în simțirĭ!.... a ḑisŭ laureatulŭ poetŭ Andr. Mureșianu

(Urmare.)

12. Intre relele cele mai de frunte se numĕră și *neinteresarea față de șcólă*. In cele mai multe comune fruntașii comunei de tóte se intereséză (se îngrijescŭ), până și a tocmi: văcarĭ, boarĭ, chiar și porcarĭ harnicĭ; dér când e vorba de șcólă, bat'o părdalnica, atuncĭ nimenĭ nu mai are grija ei, ea rĕmâne în scirea Domnului. Toțĭ ómenii din satŭ strigă: sĕ fiă porcarŭ harnicŭ, sĕ ne grijéscă porcii bine, că de nu — e rĕu; când e vorba de șcólă și de dascălŭ, se întórce fóia, atuncĭ cu toții strigă: fiă cum o fi, numai lesne (eftinŭ) sĕ fiă! (se înțelege, pușĭ la cale de multe-orĭ de cine n'ar trebuì sĕ facă așa ceva), că, vedețĭ D-vósră, ómenĭ bunĭ, că de unde sĕ mai plătescĭ și dascălului 100—200 fl.? Aia e o sumă de banĭ! — Par'că nu-i lucru curatŭ!... Preste totŭ loculŭ au ajunsŭ banii, dér când e vorba de dascălŭ, atuncĭ e pace: nu-sŭ banĭ, i-a înghițitŭ pămêntulŭ!

Până când totŭ așa? până când sĕ fiă întâiu porcarulŭ satului, apoi dascalulŭ?? — Pre lângă acestŭ rĕu mai suntŭ alte o miiă pre capulŭ bietului dascălŭ. Cercetarea șcólei, în cele mai multe locurĭ, este atâtŭ de neregulată și negléșă, încâtŭ stă bietulŭ dascalŭ sĕ ia lumea în capŭ. Nimenĭ nu'i are grija. Merge la preotŭ, ca directorŭ școlarŭ, de aci la jude și notarŭ, adecă dela Ana la Caiafa; dér nicĭ unulŭ n'are urechĭ sĕ-lŭ auḑă. Fă acum progresŭ, dascăle!

Trebue bietulŭ omŭ sĕ mérgă ca jalba'n proțapŭ la pretură, de aci la vice-comite, inspectorulŭ de șcóle etc., dér nicĭ o mângăiere, căcĭ tóte plânsorile lui se dau totŭ în satŭ, unde, décă ómenii încredințațĭ cu conducerea șcólei și comunei aveau numai puțină tragere de inimă pentru șcólă și prin acésta pentru binele comunei: puteau face totulŭ; dér ce sĕ-i facĭ nĕcazului, décă bietulŭ dascălŭ — ne-avêndŭ nicĭ elŭ cu ce trăi — n'are de unde da „bacșișurĭ“ și »aldamaș-urĭ“?!

Dér până când sĕ mérgă totŭ așa?? Voimŭ ca dóră alții sĕ ne pórte grija?? Dér atuncĭ numai nu ne va părea bine!

13. In alte comune *buna înțelegere lipsesce* dintre fruntașii comunei, bine observatŭ, că cu Ovreiulŭ — cârciumarŭ toțĭ trăiescŭ bine, fiindŭ încă ajutatŭ acela de acei nemernicĭ fruntașĭ, ca mai bine sĕ esploateze (despóie) bietulŭ poporŭ, carele lipsitŭ de adevĕrațĭ conducĕtorĭ, carĭ au sĕ-i dea povețe bune: îlŭ îmbrâncesce sub sarcinele ce i le aruncă pe capŭ acei falșĭ (neadevĕrațĭ) conducĕtorĭ în unire cu ovreiulŭ, carele în cele din urmă profitândŭ de neînțelegerea dintre frațĭ, îi despóiă pe toțĭ fără nicĭ o milă și crușare.

Mai e de lipsă a spune cine pórtă vina și aci?

14. Multe comune au frumóse *venite* comunale, și cu tóte acestea nu se ajungŭ, ba încă trebue sĕ facă și *împrumuturĭ*, pe carĭ apoi tot bieții locuitorĭ trebue sĕ le plătéscă. Acésta încă este o dovadă destulŭ de tristă, că administrarea averei comunei e rea, conducĕtorii sĕ îngrijescŭ numai de punga propriă, în locŭ de a mai pune prisosința la o parte, cu care apoi sĕ se ajute poporulŭ în casŭ de focŭ, secetă, inundărĭ, grindină ș. a.

Dér în câte locurĭ se face acésta?

15. Precum stau trebile șcólei cu cercetarea, cu plata dascălului, așa stau în multe locurĭ — unde suntŭ — fondurile bisericescĭ și scolare. Si aci cine-i mai tare acela-i mai mare. Socotelile (rațiunile) bisericescĭ nu se dau cu anii întregĭ; nime nu scie de sórtea lorŭ; interesele nu se încasséză regulatŭ, séu décă se încasséză de unulŭ și de altulŭ, nu incurgŭ în cassă sĕ fructifice mai departe, cu unŭ cuvêntŭ încurcăturĭ peste încurcăturĭ. Onóre esceptiuuilorŭ!

Până când sĕ mai așteptămŭ, ca alții sĕ facă ordine la noi în casă??

. . .Mai suntŭ și alte multe rele, carĭ rodŭ la bunăstarea poporului nostru și carĭ de asemenea trebue vindecate, până încă nu e prea târḑiu.

II. Arĕtândŭ în cele de susŭ relele de carĭ sufere poporulŭ nostru, urméză sĕ arĕtŭ și mijlócele prin carĭ s'ar puté stêrpì acele rele și prin carĭ apoi s'ar puté ajuta și la înaintarea poporului nostru.

Intrebarea cea dintâiu este: în fața lipselorŭ celorŭ marĭ, cum s'ar mai puté înmulți venitele poporului nostru?

1. Fiind-că poporulŭ nostru în partea lui precumpĕnitóre se ocupă cu agricultura (lucrarea pămêntului), trebue sĕ ne silimŭ cu toții, ca acésta sĕ se întêmple după descoperirile cele mai nouĕ ale agronomiei, (sciința despre cultivarea pămêntului), ér nu numai după obiceiurile rĕmase dela moșĭ de strămoșĭ. Spre scopulŭ acesta se recere ca sĕ se procure cărțĭ de economiă, acele sĕ se esplice poporului nostru și totodată sĕ se pună și în lucrare cele aflate și învĕțate. Vĕḑêndŭ apoi poporulŭ că o învĕțătură nouă i-a prinsŭ bine, i-a adusŭ în urmă și venitŭ mai multŭ ca pân'acum, cu tragere de inimă va urma și alte lucrurĭ, care i-le vomŭ arĕta, spune și învĕța.

Fiindcă atarĭ cărțĭ de economiă nu prea avemŭ, afară de unele broșurele neînsemnate, carĭ puținŭ ne potŭ ajuta, ar fi de doritŭ, cá décă e, ca într'adevĕrŭ sĕ corĕspundă mama nóstră »Asociațiune pentru lit. și cult. pop. rom.“ titulei din frunte și respective despărțĕmintele aceleia: sĕ publice premie pentru disertațiunĭ în ramulŭ economiei câmpului și de vite etc. etc. Acelea apoi sĕ se cetéscă în adunările generale ale despărțĕmintelorŭ, sĕ se tipăréscă în broșurele separate, sĕ se împartă pentru „bibliotecile poporale“, carĭ credemŭ, că dór' sĕ vorŭ înființa odată în tótă comuna; sĕ se cetéscă și esplice de preoțĭ și învĕțătorĭ poporului, și în urmă sĕ se pună și în pracsă (lucrare).

Acestea credŭ că arŭ aduce mai mare și mai multŭ folosŭ, decâtŭ ḑecile de poveștĭ despre smei și bălaurĭ, carĭ vedemŭ că au începutŭ a se înmulți și la noi binișorŭ, și pe carĭ décă chiarŭ le-ar cetí poporulŭ — după cum au menire, totŭ nu se alege cu alta, decâtŭ cu o... poveste. Atragemŭ atențiunea celorŭ în dreptŭ.

Ne trebue cărțĭ cu învĕțăturĭ folositóre pentru poporŭ, ér nu numai poveștĭ și ér poveștĭ, căcĭ a trecutŭ de multŭ lumea poveștilorŭ și a miturilorŭ... Sciu, că vorŭ încerca a justifica acésta prin împrejurarea, că poveștile au scopulŭ: escitărei (stêrnirei) gustului de cetitŭ în poporŭ. Bine, dér totŭ poveștĭ sĕ fiă, décă nu-i-le va cetí și esplica cineva, poporulŭ totŭ nu-le cetesce. Dér întrebŭ eu: Ce folosŭ avemŭ și ce a câștigatŭ poporulŭ, décă va scí cu o poveste mai multŭ? Nu sunt, nu-i vorbă, contra poveștilorŭ, mai alesŭ că ele facŭ parte din literatura poporului, dér vorba e sĕ nu dămŭ poporului numai poveștĭ.

Ne trebue cărțĭ folositóre pentru trebuințele ḑilnice ale poporului. In direcțiunea acésta ar fi de doritŭ ca sĕ lucre fiă care despărțĕmêntŭ alŭ „Asociațiunei trans. pentru lit. și cult. pop. rom.“, căcí numai așa se va atinge mai curênd scopulŭ la carele țintescŭ a ajunge. Ér' ca acestea sĕ se rĕspândéscă mai cu înlesnire în poporŭ, ar fi de doritŭ:

a.) Ca în fiă-care comună sĕ se țină „prelegerĭ de séră,« baremĭ Dumineca și sĕrbătórea, — décă în altŭ timpŭ nu se va puté. In acele apoi preotulŭ cu învĕțătorulŭ sĕ cetéscă broșurĭ, disertațiunĭ séu cărțĭ de economiă și sĕ le esplice poporului — din firŭ în pĕrŭ; sĕ'i spună și arate cum facŭ ómenii în alte părțĭ, în alte țĕrĭ, ce folosŭ au, ce venite tragŭ, și în urmă sĕ'i îndemne ca sĕ facă și ei așa, că atuncĭ și ei urmândŭ astfelŭ totŭ asemenea folóse și venite vorŭ avé.

Prelegerile acestea sĕ se țină în șcólă în timpulŭ iernei, până cătră primăvéră (séu baremĭ numai în cele două posturĭ lungĭ), când apoi poporulŭ cele auḑite sĕ le pună și'n lucrare.

Spre a ținé pre ascultătorĭ în continuă atențiune se potŭ intercala (întrețese) de prin foi și scirĭ de ale ḑilei și alte variațiunĭ, ce multŭ contribue la mărirea atențiunei. Spre scopulŭ acesta se recere, ca în tótă comuna sĕ fiă și vr'unulŭ séu două ḑiare politice, ce se potŭ procura prin asociare. Cumcă poporulŭ are mare aplicare a auḑi una și alta din foi, ce se întêmplă în lumea mare, se vede de acolo, că cum te vede cu vr'o hârtiă în mână, te întrébă: „Da ce mai spunŭ gazetele, domnule? Face-se bătae? Fi-va mai bine orĭ mai rĕu, că — Dumneḑeu sĕ ne ierte, — de rĕu ne-amŭ săturatŭ până'n gâtŭ!«....

b) Prelegerile sĕ se anunțe în biserică mai înainte cu două-trei Duminecĭ prin preotŭ și învĕțătorŭ, sĕ se arate scopulŭ și folosulŭ lorŭ, și poporulŭ de sigurŭ se va însufleți de atarĭ lucrurĭ, pe la noi nouĕ și lui încă necunoscute. Prelegerile au sĕ fiă serióse, în totŭ timpulŭ forŭ sĕ domnéscă ordinea cea mai bună; sĕ nu fiă iertatŭ lumatulŭ și alte poveștĭ nepotrivite scopului; apoi de »jucatulŭ în cărțĭ“ și în fine încheiarea cu unŭ „aldămașŭ“, ca cum se încheie multe treburĭ de ale nóstre pe sate, nicĭ vorbă nu póte fi. Sĕ se încheie însĕ cu cântărĭ naționale și bisericescĭ, asta e tare la locŭ și potrivitŭ scopului. Formarea de „corurĭ de plugarĭ“ pretutindenea încă este o trebuință neapĕratŭ de lipsă.

(Va urma.)

---

când deodată într'o ḑi ne treḑimŭ pe capulŭ nostru cu unŭ altŭ străinŭ, peritu-i-ar fi rĕutatea! Ce-au fostŭ cei lalțĭ de mai nainte urginațĭ, acesta i-a întrecutŭ pe toțĭ. Ce socotescŭ? Vine la noi și fără a mai bate în ușă intră în lăuntru și ḑice rĕstitŭ cătră mama: »Vecină, tu ai de tóte ce-țĭ trebue, ba încă îțĭ și prisosesce, n'ai de câtŭ copila asta (aicĭ m'a arĕtatŭ cu degetulŭ), așa eu credŭ, că ai puté sĕ mĕ primescĭ și pe mine ca copilŭ al tĕu.“ — „Eu“, i-a rĕspunsŭ mama supĕrată, ca copilŭ alŭ meu nu te potŭ primi, căcì eu am una și alții nu îmĭ trebuiescŭ. De acésta singură, décă m'așŭ puté bine îngrigi, dér nu încă și de alții!“ — „Credŭ,“ o întrerupse îndrăznețulŭ venitŭ, „décă ar merge așa cum voiescĭ. Ecă-mĕ-sŭ aicĭ, alege: orĭ primesce mĕ, orĭ scóte-mĕ din casa ta, décă poțĭ.“ Ce cugețĭ, binevenita mea sóță, ce-am făcutŭ din ce óră aveamŭ datorința se apĕrŭ pe mama? M'am datŭ la luptă, sórtea însĕ mĭ'a fostŭ nepărtinitóre. In darŭ mĭ-am încordatŭ puterile mele ca sĕ esŭ învingĕtóre, căcĭ întêmplarea a voitŭ ca într'o clipă nefericită sĕ capĕtŭ o lovitură puternică la capŭ. Atuncĭ îndată au începutŭ a mĕ părăsi puterile și cum, cum nu, am încetatŭ dela luptă.

(Va urma)

Scirĭ polițienescĭ. La 5 Ianuarie n. a fostŭ găsită înghețată în locuința sa din Ulița din dosŭ, muncitórea Maria Budai.

Sâmbătă a. m. învĕțăcelulŭ Varga Iosef dela cismarulŭ Koszta Carol făcù însușĭ arătare la poliția că la începutulŭ lunei Ianuarie n. a furatŭ o păpușe din prăvălia de galanterii a lui Iosef Teutsch și a dăruit'o copiilorŭ stăpânului sĕu.

La 4 Ianuarie n. séra s'a perdutŭ pe drumŭ din Brașovu-vechiŭ cătră Ulița vămii unŭ pachetŭ de cărțĭ. Aflătorulŭ sĕ le depună la poliția.

Ultime scirĭ.

Londra, 7 Ianuarie. — Se anunță din Viena lui „Times“ că opiniunea în Austria este impresionată într'unŭ modŭ displăcutŭ de persistența ce pune pressa germană pentru a repeta, că Germania și Austria au interese deosebite în Orientŭ, și că Bulgaria nu e nimicŭ pentru Germania.

Se telegrafiază din St. Petersburg lui „Times“, că Rusia așteptă ca Austria sĕ lapede, după cum a făcut'o și Germania, causa prințului de Coburgŭ.

Corespondentulŭ berlinezŭ alŭ lui „Standard“ anunță ḑiarului sĕu că cercurile politice germane totŭ mai consideră situațiunea ca fórte încordată.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. a »Gaz. Trans.«)

VIENA, 7 Ianuarie. — In conferințele comune ale ministrilorŭ s'a admisŭ proiectulŭ de lege după care reserviștii potŭ fi chiămațĭ, după trebuință, la esercițiu de arme pe celŭ multŭ 7 ḑile, pentru ca sĕ se deprindă cu noua armă cu repetiția. Disposițiunea are și putere retroactivă.

SOFIA, 7 Ianuarie. — La Burgas a fostŭ împrăștiată o bandă de tâlharĭ constătătóre din 60 Muntenegrenĭ. Acestia au avutŭ 10 morțĭ, gendarmii unŭ mortŭ.

CLUȘIU, 7 Ianuarie. — Someșulŭ a eșitŭ din albiă lângă Feneșŭ. Aci nu e periculŭ.

BERLINŬ, 7 Ianuarie. — In scrisórea-rĕspunsŭ la felicitările de anulŭ nou din partea magistratului, împĕratulŭ îșĭ esprimă speranța, că va desvolta și mai departe bunăstarea sub scutulŭ păcii durabile pe care Dumneḑeu sĕ o țină.

ROMA, 7 Ianuarie. — Esposițiunea Vaticanului s'a deschisŭ cu mare pompă.

PESTA, 9 Ianuarie. — Deputatulŭ Alecsandru Csanady, căruia întréga pressă i-a consacratŭ necrológe, n'a muritŭ.

CONSTANTINOPOL, 9 Ianuarie. — Prințulŭ Muntenegrului a încunosciințatŭ pe Pórta, că o bandă vrea sĕ debarce pe litoralulŭ Rumeliei orientale. Depeșa venì însĕ târḑiu, dér într'aceea banda fù încungiurată de militarĭ bulgarĭ și împrăștiată.

DIVERSE.

Cărbunii de lemnŭ ca mediu de îngrășare. — Cărbunii de lemnŭ adaușĭ la nutrețulŭ vitelorŭ cornute séu alŭ oilorŭ, au acelŭ efectŭ, că mărescŭ natura și acceleréză producțiunea de carne. Cărbunii (o litră pentru 25 de orĭ) se amestecă în tărițe, carĭ apoi le împrăștiămŭ între nutrețŭ. Cărbunii trebue sĕ fiă curațĭ și ținuțĭ în locŭ uscatŭ.

Necrologŭ. — **Maria Hannia** *născ.* **Bădila** în etate de 57 anĭ, după lungĭ și grele suferințe, astăḑĭ la 2 óre diminéța 'șĭ-a datŭ nobilulŭ sufletŭ în mânile Creatorului.

Rĕmășițele pămêntescĭ se vorŭ transporta Duminecă în 27 Decemvre 1887 (8 Ianuariu 1888) la 2 óre după améḑĭ din casa propriă, strada urezului Nr. 19, în cimiteriulŭ greco-rĕsăritênŭ dela pórta turnului spre repausŭ eternŭ. In vecĭ pomenirea ei!

Sibiiu, 25 Decemvre st. v. 1887.

Ioanŭ Hannia, protopresbitorŭ și directorŭ seminarialŭ ca soțŭ. *Ioanŭ Bădila*, jude regescŭ la tribunalŭ, ca frate. *Iacobŭ Bolloga*, consiliarŭ aulicŭ în pensiune. *Ioana Bădila* născ. *Moldovanŭ*, cumnațĭ. *Anna Moga* născ. *Bolloga*. *Maria Dima* născ. *Bolloga*. *Valeriu Bolloga*, dirigentŭ de bancă. Dr. *Ioanŭ Moga*. *George Dima*, profesorŭ seminarialŭ, ca nepoțĭ. *Alecsandrina, Evgenia, Aurelia, Ancuța Ionelŭ* și *Cornelia Moga*, *Mariόra* și *Ionelŭ Dima*, strănepoțĭ.

Editorŭ și Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureșianu.**

Cursulŭ la bursa de Viena

din 4 Ianuarie st. n. 1887.

Rentă de aură 5%	96.45
Rentă de hârtiă 5%	80.—
Împrumutulŭ căilorŭ ferate ungare	148.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	93 —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	110 25
Bonurĭ rurale ungare	100 —
Bonurĭ cu cl. de sortare	100.50
Bonurĭ rurale Banat-Timişă	101 50
Bonurĭ cu cl. de sortare	101 —
Bonurĭ rurale transilvane	101 —
Bonurĭ croato-slavone	101 —
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98.75
Împrumutulŭ cu premiu ung.	119.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	121.50
Renta de hârtiă austriacă	76.50
Renta de arg. austr.	79.20
Renta de aurŭ austr.	107 90
Losurile din 1860	137 75
Acţiunile băncei austro-ungare	858 —
Act. băncei de creditŭ ung.	270.—
Act. băncei de creditŭ austr.	269.90
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	6 01
Napoleon-d'orĭ	10 04
Mărcĭ 100 imp. germ.	62 37
Londra 10 Livres sterlinge	125 90

Bursa de Bucuresci.

Cota oficială dela 14 Decemvre st. v. 1887.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	$93\frac{1}{2}$	$94\frac{1}{2}$
Renta rom. amort. (5%)	96—	97—
» convert. (6%)	91—	92—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	34—	36—
Credit fonc. rural (7%)	105—	106—
» „ „ (5%)	$91\frac{3}{4}$	$92\frac{1}{4}$
» » urban (7%)	103—	104—
» » » (6%)	96—	97—
» » » (5%)	$87\frac{1}{2}$	$88\frac{1}{2}$
Banca naţională a României 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Naţională	——	——
Aurŭ contra bilete de banca	$14.\frac{1}{4}$	15.—
Bancnote austriace contra aurŭ.	2.03	2.04

Cursulu pieţei Braşovŭ

din 5 Ianuarie st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.43	Vênd.	8.45
Argint românesc	»	8.40	»	8.43
Napoleon-d'orĭ	»	10.03	»	10.06
Lire turcescĭ	»	11.27	»	11.30
Imperialĭ	»	10.26	»	10.29
Galbenĭ	»	5 90	»	5.92
Scrisurile fonc. »Albina« 6%	»	101.—	»	102.—
„ » „ 5%	„	98.—	»	99.—
Ruble Rusescĭ	»	109.—	»	110.—
Discontulŭ	»	$6\frac{1}{2}$—8% pe anŭ.		

Sz. 10.424/1887. alisp.

Hirdetmény.

A vizjogi törvény (1885 évi XXIII t. cz.) 189 §-a valamint ezen törvény végrehajtása tárgyában a nagyméltóságu földmivelés- ipar és kereskedelmi, és a közmunka és közlekedési m. k. Minister urnak által egyetértöleg m. évi Deczember 31-én 45689. szám alatt kibocsátott általános rendelet 87 §-a alapján felszálitom a vármegyeterületén fennálló vizimüvek és vizhasználati jogositványok tulajdonosait, hogy a jogositványaikra vonatkozó engedélyt a mennyiben az 1886 évi September hó 8 án 5803 sz. hirdetményem daczára eddig esetleg még nem adták be most már jövö 1888. évi Mártius hó végeig nálom irásban mutassák be, vagy pedig irásban igazolják azt hogy vizimüveik az 1886. évi Ianuár ho 1-je óta háboritlanul fennállanak a nélkül, hogy mások jogosult érdekeit sértenék és mint ilyenek az illetékes hatóságok által károsoknak találtattak volna.

Megjegyeztetik hogy a bejelentések a vizjogitörvények, 191. §-ának második bekezdése értelmében bélyegmentések. Ezen bemutatási, illetve igazolási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjeszti tehát öntözési, lecsapolási, ármentésitési, iparivállálatokra, malmokra, továbbá nyilvános és magán csatornákra, mesterséges viztartokra, védgátokra és zsilipekre egyaránt érvényes.

A kik jogositványukat igazolni nem tudják, vagy igazolás végett a fennt kitözött határidöben nem jelentkeznek, azoknak vizimüvei az idézett törvény 190. §-a értelmében nem létezöknek fognak tekintetni és az ily vizimüvekre nézve a vizjogi törvény 163. és következö szakaszai és a hivatkozott általános ministeri szabályrendelet 3—32, §-ai lesznek alkalmazandók.

Fogarason, 1887. évi Deczember hó 27-én.

3—3 **Gramoiu Dániel**, alispán.

Tiporafia ALEXI, Braşovŭ.